

V Praze dne 27. ledna 2015

Č.j.:5/15

Stanovisko komise pro hodnocení dopadů regulace

k návrhu

**změny nařízení vlády návrhu nařízení vlády, kterým se mění nařízení vlády
č. 75/2005 Sb., o stanovení rozsahu přímé vyučovací, přímé výchovné, přímé
speciálně pedagogické a přímé pedagogicko-psychologické činnosti
pedagogických pracovníků, ve znění nařízení vlády č. 273/2009 Sb.**

I. Úvod

Počet hodin tzv. *přímé pedagogické činnosti* (PPČ) různých kategorií pedagogických pracovníků ve školství je stanoven nařízením vlády. Za přímou PPČ školský zákon¹ označuje různé formy přímého působení na vzdělávané. PPČ se uvádí v hodinách za týden. Navrhují se dvě změny tohoto nařízení. Podstatou změny číslo jedna je snížení rozsahu PPČ u ředitelů mateřských a základních škol, a to na úroveň ředitelů škol středních. Podstatou změny číslo dvě je snížení PPČ zohledňující větší organizační náročnost řízení právnických osob, které vykonávají činnost více druhů škol.

II. Připomínky a návrhy změn

Odůvodnění návrhu chybí základní číslování stránek.

Definice problému tento popisuje takto: *Stanovený rozsah přímé pedagogické činnosti ředitelů škol nedoznal změn již více než 20 let, přičemž mezitím však došlo k podstatné změně společenských podmínek. Nejvýznamnější změnou byla decentralizace podstatné části veřejné správy ve školství a zajišťování výchovy a vzdělávání, zejména přechod zřizovatelských kompetencí ze státu na územní samosprávné celky, a získání právní subjektivity škol a školských zařízení.* Problém je však třeba pojmenovat explicitněji. Decentralizace, související zrušení školských úřadů a převedení (fragmentace) jimi vedené hospodářské a další agendy škol na jednotlivé školy (a tedy na jejich ředitele) vedlo k výraznému zvýšení celkové časové zátěže věnované těmto agendám, protože dřívější uspořádání charakterizovaly úspory z rozsahu. Výrazně zvýšená administrativně-hospodářská agenda přenesená

¹ Par. 2. odst. 1 zákona č. 563/2004 Sb.

na ředitele škol nutně vyvolala tlak na redukci jejich pedagogické činnosti, do které spadá jak PPČ, tak další důležité řídicí pedagogické dozorové a řídicí role. Lze se tedy důvodně domnívat, že jedním z negativních dopadů decentralizace byla i snížená kvalita pedagogického managementu. Lze pochopit, že tato parciální navrhovaná změna regulace nemůže tento problém řešit v jeho celku. Na druhé straně je ale velmi žádoucí, aby tento návrh změny regulace vycházel z empirické analýzy stávajícího rozložení pedagogické a nepedagogické zátěže ředitelů (případně vedení) škol. Pro tento účel může MŠMT zadat ad-hoc šetření škol skrze zavedené nástroje šetření, které provozuje Česká školní inspekce.

Jako účel změny regulace se uvádí: *odstranit nedůvodné rozdíly ve stanoveném rozsahu přímé pedagogické činnosti ředitelů základních škol a mateřských škol ve srovnání se stanoveným rozsahem přímé pedagogické činnosti ředitelů středních škol (a konzervatoří a vyšších odborných škol)*. Není však vysvětleno, proč je vůbec danou věc na této úrovni detailu žádoucí regulovat a zda plošná regulace naopak nepůsobí neefektivnosti. Lze se totiž důvodně domnívat, i na základě informací z vypořádání připomínek, že lokální podmínky jednotlivých školních zařízení se výrazně odlišují a nelze je tedy dostatečně kategorizovat pomocí pouhého typu, počtu a velikosti zařízení, jako to činí nařízení vlády.

Navrhuje se pouze jediná varianta (kromě varianty nulové). Jde o zásadní nesoulad s principy RIA.

Uvedený výpočet finančních dopadů je příliš kusý. Uvádí se pouze některé z řady vstupních parametrů. Správnost výpočtu nelze z podkladu ověřit. Není uveden dodatečný počet osobo-hodin učitelů, kteří budou potřeba na zajištění výuky. Jde o zásadní nedostatek i s ohledem na to, že uvedený celkový odhadovaný finanční dopad na státní rozpočet má být 584 mil. Kč, a důvodová zpráva navíc obsahuje varování před nedostatkem prostředků pro regionální již za současné situace státního rozpočtu.

Popis přezkumu účinnosti regulace je extrémně obecný a nic neříkající. Je třeba ho doplnit tak, aby bylo zákonodárcům a zainteresované veřejnosti jasné, jakými nástroji bude přezkum proveden, případně pravidelně prováděn a v jakém časovém horizontu.

III. Závěr

Závěrečná zpráva RIA má několik zásadních, ale relativně snadno odstranitelných nedostatků uvedených v bodě II. stanoviska. Po jejich odstranění (doplnění zprávy) a předložení k projednání ve zkráceném řízení bude možno doporučit její schválení.

Vypracoval: Doc.Ing. Daniel Münich, Ph.D.

Prof. Ing. Michal Mejstřík, CSc., v.r.
předseda komise